

Пише: Вук Јеремић
уторак, 17 јул 2018 10:43

Ауторски текст Вука Јеремића објављен је јуче у највећем француском листу " [Ле Монде](#) ", а преноси га лист Недељник, под насловом „Ако вам је стало до демократске будућности Србије, угледајте се на Француску“.

Лидери Европске уније окупили су се у јуну 2003. године у Солуну, где су се недвосмислено обавезали на то да је „будућност Балкана у ЕУ“. Петнаест година касније, на самиту у Софији, нова генерација европских лидера је по овом питању била далеко суздржанија. У декларацији коју су потписали, више се не помиње чланство, већ само „подршка европској перспективи Западног Балкана“.

Председник Француске Емануел Макрон је од свих лидера ЕУ био најотворенији у образлагању мотива за ову промену политике. У свом историјском обраћању Европском парламенту у Стразбуру, што је поновио и неколико недеља касније у Софији, Макрон је саопштио да подржава повезивање Балкана са Европом, али и подвукао да ће даље проширење ЕУ бити могуће тек након окончања њених суштинских унутрашњих реформи, које би за резултат имале чвршћу интеграцију и боље функционисање Уније.

Наставак окретања главе од растуће аутократије на Западном Балкану неће допринети остваривању дугорочних интереса ни Европске уније нити самог региона

Пише: Вук Јеремић
уторак, 17 јул 2018 10:43

Макронова искреност завређује дубоко поштовање – она одражава његову државничку бригу за будућност ЕУ, док се истовремено јасно ставља до знања да трансформација држава Западног Балкана у уређена европска друштва остаје заједнички приоритет.

Тиме се и одлучно баца рукавица у лице онима који би да регион претворе у тампон зону између ЕУ и Блиског истока, претварајући се да је све и даље у најбољем реду у нашем делу света. Наставак таквог претварања би по мом мишљењу био изузетно штетан, неминовно продубљујући јаз између региона и ЕУ, и дугорочно уназађујући европску перспективу западнобалканских држава.

Док европске реформе за које се залаже Маркон не буду спроведене у дело, од пресудне је важности оно што је он дефинисао као „унапређени стратешки дијалог са државама Западног Балкана, и пажљиво праћење њиховог напретка - чврсто и без лицемерја“.

Државе Западног Балкана би требало да се у том смислу искрено посвете унутрашњим променама, усмереним ка снажењу демократије и утемељењу вредности које данас у Европи симболизује Француска.

Те вредности су данас на удару, како у неким земљама ЕУ, тако и на Западном Балкану, где поједине аутократске режиме предводе реакционарни властодршци који тврде да обезбеђују стабилност и претварају се да се залажу за процесе европских интеграција, док у стварности користе брутална средства за опстанак на власти - неспојива са поимањем модерне Европе.

Пише: Вук Јеремић
уторак, 17 јул 2018 10:43

Политиколози су такав начин владавине назвали “стабилократија”, а у њене најважније карактеристике спадају: пропагирање партијског једноумља, ослањеност на клептократске структуре, значајне изборне неправилности, чврста контрола медија, демонизација и клеветање политичких противника, блиска сарадња са организованим криминалом, злоупотреба државног апарата у циљу стицања политичке користи, гушење основних грађанских права и слобода, деградација парламентарне дебате и фабриковање лажних криза са намером да се ограничи владавина права и независност државних институција.

Србија је несумњиво лидер стабилократских тенденција на Западном Балкану.

Одговорност за ту срамоту је на актуелном председнику Србије Александру Вучићу, екстремисти који је широј јавности постао познат током деведесетих година прошлог века, као министар информисања Слободана Милошевића.

Од 2012. године, када је дошао на власт, његову деспотску владавину, инспирисану геслом Луја XIV „држава, то сам ја“, документовали су у својим извештајима, између осталих, и ОЕБС, Савет Европе, Фридом хаус (Freedom House), Хјуман рајтс воч (Human Rights Watch), Транспаренси интернешенел (Transparency International), Репортери без граница и Европска федерација новинара.

Такође, међувладина организација ФАТФ, која поставља глобалне стандарде за борбу против прања новца и финансирања међународног тероризма, предузела је корак без преседана када је једну државу кандидата за чланство у ЕУ - Србију - уврстила на листу од само девет земаља на свету које имају „стратешке недостатке“ у тој области.

Пише: Вук Јеремић
уторак, 17 јул 2018 10:43

Државе Западног Балкана би требало да се у том смислу искрено посвете унутрашњим променама, усмереним ка снажењу демократије и утемељењу вредности које данас у Европи симболизује Француска. Те вредности су данас на удару, како у неким земљама ЕУ, тако и на Западном Балкану, где поједине аутократске режиме предводе реакционарни властодршци који тврде да обезбеђују стабилност и претварају се да се залажу за процесе европских интеграција, док у стварности користе брутална средства за опстанак на власти - неспојива са поимањем модерне Европе

Имајући све ово у виду, верујем да је време да се европски лидери истински ангажују са Србијом у „унапређеном стратешком дијалогу“ који је предложио председник Макрон – али искрено и без хипокризије.

Наставак окретања главе од растуће аутократије на Западном Балкану неће допринети остваривању дугорочних интереса ни Европске уније нити самог региона.

Погледи оних који се залажу за демократску будућност Србије, данас су усмерени ка Француској, као што и приличи пријатељству које сеже вековима уназад.

Алтернатива стабилнократији на Западном Балкану је јасна – свесрдно ангажовање на изградњи истински демократских друштава предвођених одговорним властима, друштава која ће све више личити на европска и блиско сарађивати са ЕУ, независно од тога да ли ће и када у будућности проширење Уније поново постати актуелно.

Вук Јеремић је бивши министар спољних послова Србије (2007-2102), председник Генералне скупштине УН (2012-2013), и другопласирани у трци за Генералног секретара УН (2016). Председник је центристичке опозиционе Народне странке.

([Le Monde](#) , 16.7.2018 - [Недељник](#))